

Dosarul nr. 3r-204/22
2-19200335-01-3r-28062022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud.: V. Hrapacov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud.: A. Mironov, D. Fujenco, L. Caraianu)

DECIZIE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Braga Ivan,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Braga Ivan împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz”, terț Societatea cu Răspundere
Limitată „Gagauzgaz” cu privire la anularea actului administrativ,
împotriva încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Braga Ivan împotriva hotărârii din 30
decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, din motiv că apelantul nu a
prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a ț ă:

La 17 decembrie 2019, Braga Ivan a depus cerere de chemare în judecată împotriva
SA „Moldovagaz”, solicitând anularea hotărârii nr.XXXXX cu privire la încălcarea
clauzelor contractuale consumatorilor finali și a chitanței de plată în numerar din 13
martie 2019 în sumă de 10779,38 de lei.

Prin încheierea protocolară din 19 octombrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul
Central a fost atrasă în proces în calitate de terț SRL „Gagauzgaz”.

Prin hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost
respinsă acțiunea depusă de Braga Ivan ca neîntemeiată.

La 27 ianuarie 2022, Braga Ivan a depus apel, solicitând casarea hotărârii din 30
decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de
admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 25 martie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central a fost
corectată greșeala materială strecurată în partea introductivă a hotărârii din 30 decembrie
2021, referitor la numărul dosarul, prin substituirea sintagmei greșite „nr.3-89-2019” cu
cea corectă „nr.3-83/2021”.

Prin încheierea din 30 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, în temeiul art.236 alin.(2)
lit.e) din Codul administrativ, a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de
Ivan Braga împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul
Central, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal
prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 15 iunie 2022, Braga Ivan a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, anularea integrală a încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în același complet de judecată pentru examinarea apelului său.

În susținerea recursului Braga Ivan a indicat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de a declara inadmisibil apelul său, deoarece acesta a fost depus în termenul legal prevăzut la art.232 din Codul administrativ și respectiv nu era necesar să solicite repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului prin prisma art.237 din Codul administrativ, întrucât motivarea apelului a fost depusă împreună cu apelul inițial. Prin urmare, temeiurile prevăzute la art.236 din Codul administrativ de a declara apelul inadmisibil, la cazul speței, nu se atestă.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 30 mai 2022 și notificată lui Braga Ivan la 01 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr.XXXXX, anexat la actele cauzei (f.d.120).

Astfel, recursul lui Braga Ivan din 15 iunie 2022 a fost depus în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ (f.d.121).

La 27 iunie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SA „Moldovagaz” și SRL „Gagauzgaz” copia recursului depus de Braga Ivan, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor, fapt ce se confirmă prin scrisoarea instanței de recurs și avizele poștale de recepție (f.d. 126-128).

La 13 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SA „Moldovagaz” a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de Braga Ivan, cu menținerea încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, pe care o consideră legală și întemeiată.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinare acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 30 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Ivan Braga împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Central, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și

instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Totodată, conform art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Potrivit art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Reieșind din prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele cauzei rezultă că la 30 decembrie 2021 Judecătoria Comrat, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Braga Ivan (f.d. 92).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 27 ianuarie 2022, Braga Ivan a depus apel împotriva acesteia, solicitând casarea hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii (f.d.95-96).

Se reține că, la 25 martie 2022 Judecătoria Comrat, sediul Central a redactat hotărârea integrală pronunțată la 30 decembrie 2021 (f.d.98-105).

La 28 martie 2020, Judecătoria Comrat, sediul Central a expediat copia hotărârii integrale a primei instanțe din 30 decembrie 2021 în adresa participanților la proces, inclusiv la adresa de domiciliu a lui Braga Ivan situată în: XXXXX, fapt ce se confirmă prin scrisoarea nr.03961 (f.d.106).

Totodată, la 29 martie 2022, hotărârea din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.jco.instante.justice.md.

La 30 martie 2022, lui Braga Ivan, prin intermediul oficiului poștal, i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr.XXXXX (f.d.108).

Se remarcă că, prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022 din 24 februarie 2022, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul țării, pe o perioadă de 60 de zile, începând cu 24 februarie 2022.

Prin dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a dispus suspendarea de drept a examinării de către instanțele de judecată a cauzelor civile, acțiunilor în contenciosul administrativ, procedurilor de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ, proceselor penale, cauzelor contravenționale și procedurilor de executare silită.

Conform pct.5.2.2 din dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.

Ulterior, prin dispoziția nr.13 din 31 martie 2022 a Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr.5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu 04 aprilie 2022.

Cele menționate atestă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din data de 04 aprilie 2022, care a expirat la 03 mai 2022 (marți) inclusiv, (termen calculat ținând cont de dispozițiile nr.5 din 02 martie 2022 și nr.13 din 31 martie 2022 ale Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova).

Prin urmare, începând cu 04 aprilie 2022 – până la 03 mai 2022 inclusiv, Ivan Braga a dispus de suficient timp de a prezenta instanței de apel motivarea apelului.

Drept urmare, prin încheierea din 30 mai 2022, Curtea de Apel Comrat, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a declarat inadmisibilă cererea de apel depusă de Ivan Braga împotriva hotărârii din 30 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Braga Ivan ca inadmisibilă, deoarece ultimul nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ. Or, apelantul până la expirarea termenului-limită (03 mai 2022 (marți) inclusiv), nu a prezentat Curții de Apel Comrat apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un

termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, recurentul/apelant Braga Ivan, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură și anexarea probelor în acest sens în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia de a declara inadmisibil apelul său, deoarece acesta a fost depus în termenul legal prevăzut la art.232 din Codul administrativ și respectiv nu era necesar să solicite repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului prin prisma art.237 din Codul administrativ, întrucât motivarea apelului a fost depusă împreună cu apelul inițial. Prin urmare, temeiurile prevăzute la art.236 din Codul administrativ de a declara apelul inadmisibil, la cazul speței, nu se atestă.

Or, după cum rezultă din apelul lui Braga Ivan din 27 ianuarie 2022, acest nu conține motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, precum și probele invocate în susținerea apelului.

Dat fiind cele menționate, se atestă că culpa neîndeplinirii actului de procedură în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, îi revine nemijlocit lui Ivan Braga care nu a efectuat nicio acțiune procesuală, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în interiorul termenului legal, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale, în situația în care a dispus de suficient timp până în termenul/limită - 03 mai 2022, de a prezenta Curții de Apel Comrat apelul motivat.

Prin urmare, se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Ivan Braga ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (*cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania*), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Braga Ivan.

Se menține încheierea din 30 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Braga Ivan împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz”, terț Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauzgaz” cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron